

ارائه مدلی جهت ارزیابی پیاده سازی مدیریت دانش در شرکت های دانش بنیان عمرانی

فواد مهاجری ناو^۱، محمد حسین صدرالدین کرمی^۲

۱. گروه مهندسی عمران و نقشه برداری، دانشکده فنی و مهندسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری، تهران، ایران

mohajeri@iausr.ac.ir

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت پروژه و ساخت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری، تهران، ایران

sadrodin@iausr.ac.ir

خلاصه

دانش به عنوان یکی از دارایی های کلیدی هر سازمان است که برای دستیابی به اهداف اصلی نیاز به پیاده سازی و ارزیابی آن به بهترین وجه در سازمان می باشد. ارزیابی فرآیند پیاده سازی مدیریت دانش به سازمان ها این امکان را می دهد تا دریابند چگونه می توان از مدیریت دانش در سازمان های خود به صورت کارا و اثربخش بهره مند شوند. از این رو باید شاخص هایی برای ارزیابی فرآیند مدیریت دانش در اینگونه سازمان ها تعریف شود، این شاخص ها میزان کارایی و اثربخشی فرآیند مدیریت دانش را برآورد می نمایند. هدف این مقاله ارائه مدلی برای ارزیابی مدیریت دانش برای شرکت های دانش بنیان عمرانی است. در این پژوهش سعی شده تا ویژگی های یک مدل جامع جهت ارزیابی چگونگی پیاده سازی مدیریت دانش در شرکت های دانش بنیان عمرانی در ایران ارائه گردد. همچنین در پایان مطالعات موردی انجام شده در کشورهای هلند و اسپانیا برای ارزیابی پیاده سازی دانش در شرکت های عمرانی دانش بنیان به کمک مدل مشابه متناسب با شرایط کسب و کار این کشورها مورد بررسی قرار گرفته اند تا جزئیات و مراحل دقیق مدل مفهومی مدیریت دانش مشخص گردد. علاوه بر آن از نتایج این مطالعات در راستای رسیدن به مدل بهبود یافته مختص شرکت های دانش بنیان عمرانی فعال در ایران استفاده شده است.

کلمات کلیدی: ارزیابی، مدیریت دانش، شکاف دانشی، شرکت های دانش بنیان عمرانی

۱. مقدمه

پیرو محوریت قرار گرفتن دانش در جوامع پیشرفته براساس پارادایم (تغییرالگواره) تکنولوژی در عصر فراصنعتی و در راستای تحقق فرهنگ دانش مداری در جامعه به عنوان ارزشمندترین سرمایه های سازمان ها و همچنین قرار گرفتن نیروهای دانش گرا در جایگاهی رفیع که نوآوری و قدرت و توان انتخاب آزادانه فوق العاده ای دارند، اکنون کاربردی نمودن دانش پروژه های عمرانی نیز احساس می گردد. این موقعیت تغییرات بنیادین و نگرش جدیدی در مدیریت پروژه های عمرانی را می طلبد. استفاده از تفکری خردگرا و نواندیش در قالب نظامی جامع و با رهایی از استانداردها و مفاهیم دوران های گذشته جهت نیل به نظام مندی و تعریف فضای نوآور و مستند دانش محور، گامی به سوی اعتلای انسانیت به عنوان سرمایه های اصلی سازمان ها و در درجه بعدی سازمان های دانش محور خواهد بود. در مقطع کنونی در جهت همگام نمودن خود با تحولات سودمند و بهینه، نیاز مبرم به تغییر رویکرد و شفافیت در تصمیم گیری و رسیدن به مفهوم دانش محوری احساس می گردد [۱].

ظهور شرکت ها و سازمان هایی که شالوده اصلی آن ها مبتنی بر دانش؛ و استفاده از ایده ها، خلاقیت و نوآوری هاست، از واقعیت های دنیای کسب و کار جدید است. مدیریت دانش سازمانی یکی از مهمترین عوامل موفقیت شرکت ها در شرایط رقابتی و عصر اطلاعات است. مدیریت دانش به مثابه بخشی ضروری و اساسی در موفقیت سازمان، دامنه گسترده ای از ایده های سازمانی، شامل نوآوری های راهبردی، اقتصادی، رفتاری و مدیریتی را در بر می گیرد. در جهان امروز که تولید کالاها و ارائه خدمات به شدت دانش مدار شده اند، دانش دارایی کلیدی برای کسب مزیت رقابتی به شمار می رود [۲].

وجود سیستم مدیریت دانش برای سازمان های دانش بنیان امری حیاتی است و شرط موفقیت در تجارت جهانی دستیابی به یک دانش و فهم عمیق در تمامی سطوح می باشد. برای دستیابی به این مقصود، لازم است میزان دانش درون سازمان بررسی و ارزیابی شود و از آنجا که دانش سازمانی معیاری است کیفی و غیر ملموس، اندازه گیری آن به سادگی امکان پذیر نمی باشد. اما آنچه مسلم است این است که تا عملکردی را اندازه گیری نکرد، اصولاً نمی توان بر آن به درستی مدیریت کرد. سازمان ها برای اینکه بتوانند دانش را به منظور دستیابی به اهداف مورد نظر خود توسعه داده و تقویت کنند، لازم است روشی را برای اندازه گیری آن تعیین و به اجرا بگذارند [۳]. بر این مبنا، در این نوشتار سعی شده است به معرفی و ارائه دقیق مدلی مفهومی از مدیریت دانش پرداخته شود و همچنین مطالعات موردی انجام شده در رابطه با این مدل، مورد بررسی قرار گرفته اند تا در نهایت بتوان به پاسخ پرسش اصلی این تحقیق که "چگونگی ارزیابی دانش و تعیین معیارهای آن در جهت پیاده سازی مدیریت دانش در شرکت های دانش بنیان ایران" می باشد، رسید.